

# ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

ΔΙΣΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Έτος Θ. 789 Ίδιοκτήτης—Διευθυντής Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΑΝΗΣ Δευτέρα 16 Νοεμβρίου 1931

## Ο ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΑΓΩΝ ΚΑΙ Η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

Η ελληνικότητα Κύπρου μας, οι αδελφοί μας Κύπριοι αγωνίζονται τον υπέρτατον αγώνα των Άσθενών κατά των Ίσχυρών, προς ανάκτησιν της Ελευθερίας των. Αγωνίζεται η μικρά ελληνική Νήσος εναντίον της μεγάλης Αγγλίας, το μυρμήγκι εναντίον του λαιονταριού!

Εκτός του κακῆ τῆς ποίεως, πρωθυπουργοῦ τῆς Ἑλλάδος Βενιζέλου ὅστις, ὅχι μόνον οὐδεμίαν στοργὴν τρέφει ὑπὲρ τῶν ὑποδουλωμένων τριῶν τμημάτων τῆς Ἑλλάδος, Κύπρου, Δωδεκανήσου καὶ Βορείας Ἡπείρου, ἀλλὰ καὶ συνηγορεῖ ὑπὲρ τῶν δυναστῶν αὐτῶν, ὅλη ἡ ἑλληνικὴ ἑκκλήσις ἐκρήχθη ὑπὲρ τῶν ἀγωνιζομένων Κυπρίων καὶ ἐναντίον τῶν νέων Μπασιμπουζούκων τοῦ Κ. Αἰῶνος, οἵτινες ἐπιχείρησαν καὶ ἐπειγὸς τοῦ νὰ κατακλύξουν ἐναντὶ μικρὸν ἑλληνικὸν Λαόν, διότι δὲν στέργει νὰ εἶναι σκλάβος. Δικαιότατος ὁ ἀπελευθερωτικὸς Κυπριακὸς ἀγὼν καὶ ἀδικιωτὴ ἡ ἀγγλικὴ Βία.

Βεβαίως ἡ Κύπρος δὲν θὰ νικήσῃ τὴν Ἀγγλίαν, ἀλλ' ἡ βία τὴν δαπανᾷ ὑψίσταται καὶ τὸ αἷμα τὸ ὁποῖον ἔχυσεν θὰ χρησιμεύσῃ ἐν βραχείᾳ ἢ ἀπώτερον μέλλοντι εἰς τὴν ἰσότητά τινι τοῦ ἀκουσίως τῆς ἐπιβληθέντος ξενικοῦ ζυγοῦ.

Τὸ δένδρον τῆς Ἐλευθερίας μόνον διὰ τοῦ αἵματος καλλιιεργεῖται.

Οἱ ἐλεύθεροι Ἕλληνες, μὴ δυνάμενοι νὰ μετέξωσιν τοῦ Κυπριακοῦ ἀγῶνος ἄλλως, διαδηλοῦν τὴν μετὰ τοῦ Κυπριακοῦ Λαοῦ ἀλληλεγγύην των.

Παραθέτομεν κατωτέρω τὰ δύο ἱστορικὰ ἔγγραφα, τὸ μὲν τῆς 50 μιλιοῦς ὑπὲρ τοῦ Κυπριακοῦ ἀγῶνος Ἐπιτροπῆς, τὸ δὲ τῆς Ἐνώσεως τῶν Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, τὰ ὁποῖα διακρίνουσιν ἀκριβῶς αὐτίς καὶ ἀκρα φιλοπατρίαν.

Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΑΝΗΣ

τέως βουλευτῆς Ἰωαννίνων

Α.

### Α. ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ Ε ΠΙ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ

«Καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Λαὸς τῆς Κύπρου ἀγανίσκεται, πρὸς ἀνάκτησιν τῆς ἐλευθερίας του, καὶ θυσιάζει τὰ πάντα εἰς τὸν βωμὸν τῆς Πατρίδος, αἰσθανόμεθα τὸ καθήκον νὰ διακηρύξωμεν, ὅτι ὁ Ἑλληνισμὸς ἐλόκληρος παρκαλοῦται μετὰ θαυμασμὸν καὶ στοργὴν ἀδελφικὴν τὸν ἐρὸν αὐτὸν ἀγῶνα.

«Δὲν λησμονοῦμεν οἱ ἐλεύθεροι Ἕλληνες τοὺς δεσμοὺς εὐγνωμοσύνης καὶ εὐλεκερινῶς φιλίας, οἱ ὅποιοι συνδέουσιν τὴν Ἑλλάδα πρὸς τὴν παλαιάν Ἑγγυήτριαν τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Δύναμις: οὐχ' ἥττεν ὅμως νομίζουσιν ὅτι αἱ παραδόσεις τοῦ γενναίου ἀγγλικοῦ ἔθνους ἐπιβάλλουσιν τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ ἐθνικοῦ πόθου μίαν ἀκραϊφῶς ἑλληνικὴν νήσον, τὴν ὁποίαν, ὡς ἐμψυχὸν ἀντάλλαγμα, παρέλαβε πρὸ 33 ἐτῶν ἡ Μεγάλη Βρετανία ἀπὸ ἄλλων ξένων Κυρίαρχων.

«Διὰ τὸν λόγον τοῦτον συνήλθομεν σήμερον οἱ κάτωθι ὑπογραφομένοι καὶ ἀπηρτίσαμεν πεντηκονταμελὴ Ἐπιτροπὴν, ἀποκλειστικὴς σκοπὸς τῆς ὁποίας θὰ εἶναι ἡ διὰ παντὸς μέσου διαφώτισις τοῦ εὐγενοῦς Βρετανικοῦ ἔθνους καὶ τῆς παγκοσμίας Κοινῆς Γνώμης ἐπὶ τῶν ἀπαραγράπτων ἀνθρωπίνων δικαίων, ἐφ' ὧν βασίζεται ἡ ἀξίωσις τοῦ ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ὅπως οἱ Κύπριοι ζήσουσιν ἐλεύθεροι μετὰ τῶν ἐλευθέρων ἀδελφῶν των. ἔχομεν τὴν πεποίθησιν ὅτι ἐπιτελοῦμεν οὕτω στοιχειῶδες καθήκον τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐναντι τοῦ αὐτρώτου λαοῦ τῆς Κύπρου, καὶ ἐλπίζομεν ὅτι ἡ προσπάθειά μας, ἀπαιτοῦσα τῆς ἑθνικῆς Ψυχῆς τὸν ἀδιάψευστον παλμόν, δὲν θὰ μείνῃ χωρὶς ἀποτελέσματα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ὀκτωβρίου 1931

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Παῦλος Κουντουριώτης

Θ. Ὑψηλάντης, Ἀθ. Μισούλης, Ἀθ. Δ. Μ. Μπότσαρης, Ἀλ. Κανάρης, Περικλῆς Πισσαρίδης, Μανουμυλάκης, Περ. Α. Μανουμυλάκης, Ἀλέξ. Γεῖρας, Γ. Παπαφλέσσας, Δ. Τσιμπίτης—Μανουκορδάτος, Ἀντ. Κριεζής, Θορ. Πατιμεζής, Φ. Δραγούμης, Ν. Ραγκαβής, Ἀμβρ. Φραντζής, Δ. Παπαδιαμαντίδης, Κων. Βούλαρης, Γ. Τσαμαδός, Κ. Μαζαράκης—Αἰγιάδης, Μ. Παύλου Μελῆς, Ἀριστ. Βαλαωρίτης, Κωστὴς Παλαμάς, Ἀντ. Χρηστομάνος, Ἰωάν. Δαμνέτης, Σπῆλ. Ἀγαπητὸς, Νικ. Δαβίδης, Ἰωάν. Ράλλης, Ἰωάν. Θεοτόκης, Τημ. Ἡλιόπουλος, Ἀλ. Κροῦζής, Στυρ. Λοβέδος, Ἰωάν. Μεταξάς, Π. Νιρβάνης, Γ. Περμαντζόγλου, Μ. Γεωργαντάς, Ἀν. Γεωργίου Μπενάκης, Περ. Μαζαράκης, Θεοδ. Πετρακόπουλος, Γεωργ. Βασιλειάδης,

Νικ. Ἀλιβιζάτος, Δ. Α. Ἀκριβός, Κων. Κοτζιάς, Μιχ. Ἀβέρωφ.

Β. Ἐκκλήσις τῆς ἐνώσεως τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Τῇ εὐγενεστάτῃ Κυβερνήσει τῆς Μεγάλης Βρετανίας

Ἡ Ἑλλὰς εὐγνωμονοῦσα πρὸς τὴν μεγάλην αὐτῆς εὐεργέτιδα, τὴν Ἀγγλίαν, τρεῖς ἀνύψωσε περιλάμπρους ἀνδριάντας εἰς τὰ εὐγενῆ τέκνα τῆς Ἀλβιωνος, αἵτινα ὅλως ἰδιαιτέρως ὑπερμάχησαν τὸν ἑλληνικὸν Δικαίον.

Εἰς τὸν ἀθάνατον Βύρωνα, εἰς τὸν Κάνιγγα, εἰς τὸν Γλάστωνα.

Ὁ ἀνδρὶς τοῦ Γλάστωνος, τοῦ πρωτοστατήσαντος εἰς τὴν ἐνωσὶν μεθ' ἡμῶν τῶν Ἰονίων Νήσων, εὐρίσκεται πρὸ τῶν τοῦ Πανεπιστημίου πυλῶν. Πλαγίως αὐτοῦ καὶ ἐτέρωθεν τῶν Πανεπιστημιακῶν πυλῶν, εἰσερχομένων βάθρον ὑπάρχον ἤδη, ἀναμένει ἀνδριάντα οὕτω στηθέντα.

Ὁ ἀνδρὶς αὐτός, πρὸς δὲν ἀπὸ τοῦδε τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν εὐγνωμονοῦν ἀποβλέπει δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι ἄλλος ἢ τοῦ μεγάλου Ἀγγλου, ὅστις θὰ ἔχῃ τὸ εὐγενὲς θάρρος νὰ βροντοφωνήσῃ ἀνὰ τὴν Ὀικουμένην τὴν πράγματι Ἑλληνικότητα τῆς Νήσου Κύπρου ἣν ἡ Ἀγγλία, σῶσασά ποτε ἀπὸ ξένον ζυγὸν ἀποδίδει σήμερον εἰς τὴν ἀγκάλην τὴν μητρικὴν πρὸς ἣν ἀπὸ πολλοῦ ταίνει τοὺς βραχίονας ἡ ὠραία Μεγαλόνησος.

Ἡ ἐνωσις τῶν Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἀποτελεῖν οὖν τὴν παροῦσαν αὐτῆς ἐκκλήσιν τῇ εὐγενῇ Ἀγγλικῇ Κυβερνήσει, εἶναι βεβαία ὅτι θὰ ἔχῃ τὸ εὐτύχημα νὰ εἰσακουσθῇ παρ' αὐτῆς ἡ ἡδὴ εὐγνωμοσύνη αὐτῆς φωνή, σύμφωνος μετὰ τὰ ἀπαράγραπτα ἰδανικὰ ὑπὲρ ὧν ἀνέκαθεν ἡ Ἀγγλία ὑπερμάχησεν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Νοεμβρίου 1931

Ἡ Ἐνωσις τῶν Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Ὁ Πρόεδρος: Σ. Σαφειρίδης

Τὸ Συμβούλιον

Γ. Ἀθανασιάδης, Σ. Λιβιεράτος, Κ. Ζέγγελος, Κ. Μέρμηγκας, Μ. Ἐξαρχόπουλος, Ν. Λούβαρης, Κ. Βαρβαρέσος, Γ. Μπαλῆς, Β. Στεφαν. Ἰδης καὶ Ερ. Σκάκης.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ

Ἡπειρωτικοῦ Συνδέσμου Πειραιῶς, ἀντιπροσωπεύοντος πᾶσαν Ἡπειρωτικὴν καρδίαν ἐν ἐκτίκῃ αὐτοῦ συνεδριάσει συνελθὼν καὶ ἀκούσας τοῦ κ. Προέδρου αὐτοῦ ἐν ψυχικῇ ὁδῇ

ἡ ἐξιστρήσαντος τὰ δεινοπαθήματα τῶν ἀδελφῶν Κυπρίων, ἔιον δὲ ὅπ' ὄψει, δι' ἣν Ἡπειρος ὑπῆρξεν ὁ φωτιστὸς ἀσκήρ, ὁ σελαγιζὼν πρὸς ἀνάκτησιν τῆς ἐλευθερίας των τὰ ὑπόδοιχα ἔδωκεν καὶ δι' ὁ σπινθήρ τοῦ ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ ἔθνους μας ἀγῶνος ἐκείθεν μετεδόθη διὰ τῆς οὐδοβολας ὑπὲρ αὐτοῦ.

Ψηφίζει

1) Ἐκφράζει τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν ἐνθερμον καὶ στοργικὴν συμπάθειαν πρὸς τοὺς τὸν μέγαν, αἰσον καὶ σκληρότατον ἀγῶνα, ἀγωνιζομένους ἀδελφοὺς Κυπρίους, ὑπὲρ τῆς ἀποσεύσεως τοῦ ξενικοῦ ζυγοῦ καὶ ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως.

2) Συμμερίζεται τὴν Πανελληνίαν ὁδὸν διὰ τὸ ἥρωϊκὸν χυθὲν ἐν τῇ Μεγαλόνησῳ οἶμα.

3) Τάσσεται ἐλοφύτως παρὰ τὸ πλεονὲς τῶν ἀγωνιζομένων τῶν ἰσχυρῶν ἀγῶνα Κυπρίων.

4) Πιστεύει ἐκκλήσει πρὸς τὸν γενναῖον ἀγγλικὸν Λαόν, καὶ τὴν Βρετανικὴν Κυβέρνησιν, ὅπως ἀποδώσῃ τὴν ἀπ' ἀρχαιοτάτων χρόνων ἑλληνικωτάτην Μεγαλόνησον εἰς τὴν Μητέρα Ἑλλάδα.

Ὁ Πρόεδρος

Γ. Μαντάκουλος

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς

Β. Ἐξάρχης

Πάργα 10 Νοεμβρίου. (Τηλεγραφικῶς).—Πρωτοβουλία τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου ἐτελέσθη σήμερον ἐνταῦθα μέγα Μνημόσυνον ὑπὲρ

τῶν πεσόντων εἰς τὸν Ἑνωτικὸν Ἀγῶνα τῆς Κύπρου Κυπρίων.

Κατ' αὐτὸ παρέστησαν ἀπασαὶ αἱ Ἀρχαὶ τῆς πολιτείας μας, τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον μετὰ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Πρόεδρον κ. Μπιτσελίκην, ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος, ἡ Προσφυγικὴ Ἐνωσις, ὁ Γεωργικὸς Συνεταιρισμὸς, οἱ λαβόντες μέρος ἐν τῷ Συνεδρίῳ δημοδιδάσκαλοι καὶ Δημοδιδασκάλισσαι καὶ πλήθος λαοῦ.

Οἱ κώδωνες τῶν Ἑκκλησιῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Μνημοσύνου ἐκρονον πενθίμως. Ἀπαντα τὰ Καταστήματα ἐκλείσαν. Ἐγκριθὲν δὲ ἀπεστάλη τὸ ἐξῆς ψήφισμα.

«Ὁ ἱερὸς ἀπελευθερωτικὸς ἀγὼν τῶν ἀδελφῶν Κυπρίων βαδύτατα συνεκίνησε τὴν Πόρταν τῆς διείας τὴν κακὴν τύχην, τὸν ἐκπατρισμόν, τὴν ὀλοκαύτωσιν τῶν ἱερῶν τῆς λειψάνων ὁ πεπολιτισμένος Κόσμος ἐδρήνησε πρὸ 112 ἐτῶν καὶ ἐστιγμάτισε τοὺς αἰτίους ἢ φιλελευθέρους συνείδησις ὅλων τῶν Λαῶν καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἀγγλικοῦ.

«Ὁ Λαὸς τῆς Πόρτας ὑπέκρινε εἰς φιλάδελφον συναισθήματα, συνηλθὼν εἰς Μνημόσυνον ἐν τῷ ἱερῷ Ν. Ὁ ἅγιος Νικόλαος ὑπὲρ τῶν πεσόντων Κυπρίων ἀγωνιστῶν τῶν ὁποίων γεραίρει τὴν μνήμην καὶ εὐχεταὶ ὅπως τὰ δάδα των παραμένουν ἀείποτε ἀναπαυόμενα εἰς τὴν πατρίδα, ὅπου ἡ πρὸς τῆς ἐλευθερίας νύσση τὴν φλόγα ἐκείνην ἡ ὁποία ἔκαψε τὰ δάδα των προγόνων του.

«Ἀπευθύνει ἐγκάρδιον χαιρετισμὸν πρὸς τοὺς ἀγωνιζομένους ἀδελφούς Κυπρίους καὶ ἐκκλήσιν πρὸς τὸν ἀγγλικὸν Λαόν, πρὸς τὴν παγκόσμιον Κοινὴν Γνώμην, καὶ πρὸς τὴν Κ. Τ. Ε. ἡ ὁποία ἐτάχθη διὰ νὰ

Ταμίανος